

מניעת רעש

פעילות האיגוד בנושא רעש בשנת 2017 התבטאה בבחינת תכניות (תכנון שוטף), קבלה וטיפול בפניות ציבור, בעיות רעש מרכבת, רעש מכבישים, מניעת רעש בארועים גדולים ומבצע אכיפה באולמות שמחה.

תכנון שוטף:

מעורבות ב-54 תכניות הכוללות: היתרי חפירה, היתרי בנייה ותכנון עם זיקה אקוסטית. במקרה זה, חיפה מובילה עם 34 תכניות המהוות 63% מכלל התכניות.

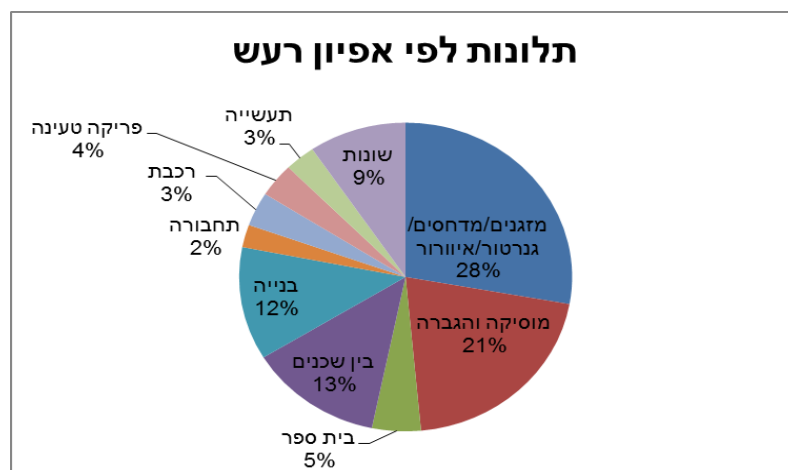
מתוך התכניות:

- תכניות לבנייני מגורים בשלבים שונים, במקרים אלו נבדקים גורמי רעש סביבתיים העלולים להשפיע על הדיירים במגורים העתידיים וגם נבדקת השפעת הבנין החדש על בתי מגורים קיימים סמוכים; מיקום מנועי המזגנים ביחס לחדרי מגורים, השפעה של רעש מאווררים מחניונים תת קרקעיים, חדרי גנרטור.
- אישור תסקירים אקוסטיים ודו"חות אקוסטיים של השפעת כבישים כגון כביש 6- מקטע 3 אזור צומת סומך בעקבות שינויים תכנוניים שבוצעו.
- בדיקה, מתן הערות ואישורי תכניות אקוסטיות לבתי מגורים משולבים מסחר.

פרוייקט גדול וראוי לציון בתכנון בשנה זו הוא פרוייקט חיבורי הנמל המחבר כבישים ומסילות רכבת אל נמל המפרץ.

פניות ציבור:

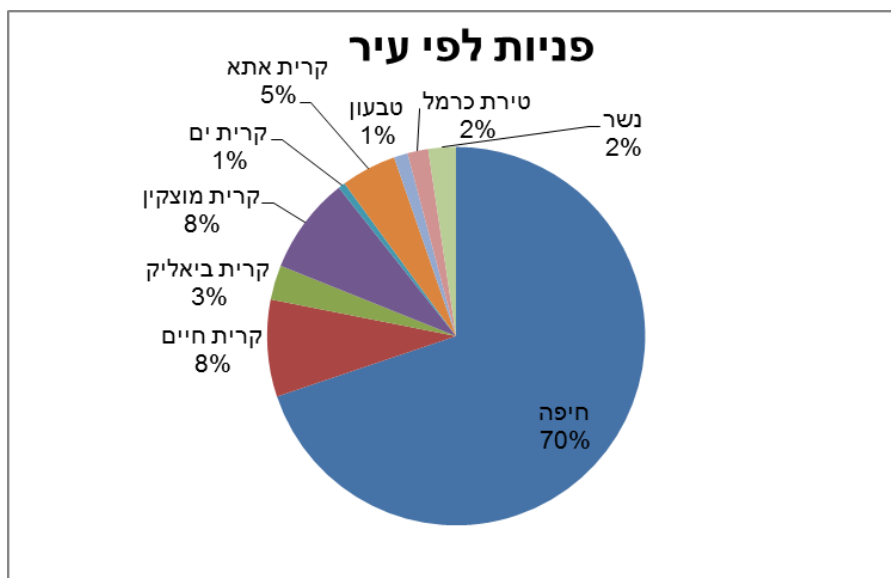
פניות הציבור התקבלו על ידי מוקדי פניות הציבור של הרשויות באיגוד, מוקד הפניות של המשרד להגנת הסביבה, מוקד 106, משטרת ישראל ועל ידי פניות ישירות לטלפון ולדואר האלקטרוני באיגוד. בשנת 2017 התקבלו 169 פניות ציבור בנושאי רעש על פי הפילוח הבא, אציין כי אדם שפנה מספר פעמים באותה הבעיה בטווח קצר נרשם כתלונה אחת:

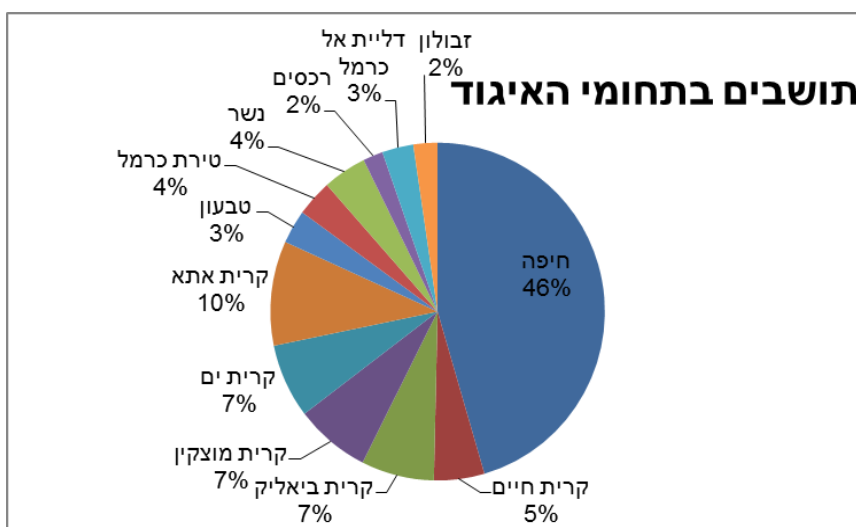
39 מהתלונות הן תלונות חוזרות ממצבים בהם הבעיה לא נאכפה, לא נפתרה או שנפתרה זמנית וחזרה. 72 מדידות רעש בוצעו בשנת 2017, 16 פניות בנושא מניעת רעש התגלו כמוצדקות ללא מדידה, 49 פניות התגלו כמוצדקות בעקבות מדידת רעש.

ניתן לראות בבירור כי רוב תלונות הרעש שהתקבלו (49%) נובעות ממנועים/מנדפים של בתי עסק המפריעים לבתי מגורים וממוסיקה המנוגנת בבתי עסק ומפריעה לבתי מגורים בשעות אסורות, עם זאת, זו ירידה משנה קודמת בה חלק זה היווה 64% מכלל הפניות. התלונות על רעש מהרכבת היוו נתח קטן זו השנה השנייה, עם זאת, גורם הרעש אליו חשוף המספר הגדול ביותר של תושבי האיגוד הוא תחבורה, הכוללת בין היתר גם את הרכבת. העלייה שחלה בשנת 2016 במספר התלונות על רעש מעבודות בנייה נותרה בעינה, הסיבות הנראות לעין בשנה זו הן פרויקטים גדולים ברחבי חיפה דוגמת בניית השכונות "מורדות ורדיה" ו- "גבעת זמר", חידושו של רחוב חביבה רייד ועוד. בשנה זו חלה עלייה בתלונות הרעש על פריקה וטעינה בשעות אסורות, תלונות אלו מגיעות עקב פריקת סחורה ליד חנויות וסופמרקטים בשעות שלפני שש בבוקר ועקב עבודת משאיות האשפה בשעות שלפני שש בבוקר. במקרי הפריקה בחנויות, האיגוד פונה אל בעל החנות והוא נדרש לטפל בבעיה ואף להפסיק את העבודה מול הספק, אם זה ממשיך לפרוק בשעות אסורות. במקרי משאיות האשפה קיימת בעיה לרשויות המקומיות כיוון שלפני שש נגרמים מטרדי רעש ואחרי שש, העבודה מתמשכת ונוצר עומס בכבישים בשעות בהן כולם מסיעים לבתי הספר ונוסעים לעבודה.

בפילוח על פי אזורים התקבלו הנתונים הבאים

תושבים בתחומי האיגוד : כ- 554,000 על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

מספר תושבי הרשויות באיגוד ערים מפרץ חיפה מוערך כ- 554,000 איש (על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה). ניתן לראות כי בעוד תושבי חיפה (ללא קרית חיים) מהווים 46% מתושבי רשויות האיגוד, אחוז התלונות מחיפה מהווה 70% מכלל התלונות בשנת 2017. כבשנים הקודמות, בקרית חיים אחוז התלונות גבוה במיוחד ביחס למספר התושבים היחסי בעיקר בגלל תלונות על עסקים בציר אח"י אילת. קרית חיים הופרדה מחיפה סטטיסטית בכדי לבטא את כמות התלונות הגדולה ביחס לתושבים, בנוסף, טיפול הרשויות בקרית חיים שונה אם בשלוחת הפיקוח העירוני ובתחנת משטרה שונה (תחנת זבולון לעומת תחנת חיפה בחיפה), מהצד השני, מדיניות פיתוח אזור ציר אח"י אילת- חפ/2275 נתנה תוקף חוקי לעסקים רבים והיוותה במקרים רבים "תכנון שבדיעבד", רבים מעסקים אלו משפיעים ישירות על תושבי רחוב אח"י אילת והרחובות העורפיים ביום ובלילה ע"י רעש ממוסיקה, התקהלות ומנדפים בעסקי מזון. תלונות הקריות מהוות אחוז נמוך יחסית למספר תושביהן באיגוד. מרשויות זבולון, רכסים ודלית אל כרמל לא התקבלו כלל תלונות רעש בשנה זו, יתכן ובגלל חוסר מודעות או בשל בעיות שנפתרות בתוך תחומי הרשות ללא פנייה לאיגוד.

טיפול בפנייה

חוות הדעת שניתנות מתבססות בעיקרן על התקנות למניעת מפגעים (רעש בלתי סביר) התש"ן 1990 ועל התקנות למניעת מפגעים (מניעת רעש) התשנ"ג 1992. לאחר קבלת התלונה מתבצעת פנייה טלפונית או בדואר אלקטרוני אל המתלונן בכדי להבין את סיפור המקרה, אם המקרה דורש טיפול, מתבצע בתחילה סיור ביום בכדי לראות ולשמוע את גורם הרעש, מדידה תתבצע לעיתים כבר בסיור היום אך לרוב במועד שנקבע מראש בשעות הלילה (כשמדובר בגורם הפועל אחרי 22:00). לאחר המדידה מתבצע ניתוח הנתונים וכתובת דו"ח בנושא. הדו"חות מופנים לפיקוח עירוני/פניות הציבור/רישוי עסקים של הרשות לפי רלוונטיות המקרה. מקרים רבים מופנים למשטרה או לרישוי העסקים של המשטרה. רע"ן רעש במשרד להגנת הסביבה מכותבת בכל התלונות שמגיעות לשלב טיפול מעשי. במקרים בעייתיים במיוחד התלונה מגיעה לאיגוד וגם

למשרד להגנת הסביבה והמשטרה והטיפול משותף, דוגמאות למקרים מסוג זה הן התלונות על מסעדת "תלפיות" בשוק תלפיות, תלונות שהמשיכו גם בשנה זו.

בעיות: כשיש בעיות בטיפול, הן נובעות בעיקר מהראייה הבסיסית של הרשות או של גוף האכיפה, לדוגמא, רישוי עסקים משטרת חיפה פועלים בנחישות כנגד עסקים המשמיעים מוסיקה בשעות אסורות, לעומתם לרישוי עסקים משטרת זבולון קיימת בעיה של עסקים רבים שאינם באזורי מגורים אך משפיעים על אזורי מגורים כמו אזור חיפה מערב (מרכז הקונגרסים, ספורטן, קסטרא, איצטדיון סמי עופר) מועדוני הצ'ק פוסט ואזור התעשייה קרית חיים.

ראייה בסיסית של רשות באה לידי ביטוי בחוקי עזר עירוניים על פיהם עובדים גופי העירייה השונים בהם הפיקוח הכללי והסיירת העירונית. בחיפה לדוגמא, חוקי העזר שונים במהותם מהתקנות למניעת מפגעים על פיהם עובד האיגוד, הדבר מתבטא בתקנות שלא נכנסו/לא עודכנו בחוקי העזר או בתקנות ש"רוככו" מבחינת שעות איסור וכדומה. אם נציג את קרית ביאליק כדוגמא, חוק העזר היחיד בנושא רעש מתבסס על "התקנות למניעת מפגעים 1961" ומאז לא עודכן. פערי חוקים ותקנות אלו מקשים אכיפה יעילה מצד גופי הפיקוח העירוניים וסיירות הלילה, הדבר בא לידי ביטוי באחוזי התלונות הגבוהים על מוסיקה מעסקים ורעש מנדפים מעסקי מזון בשעות הלילה.

מבצע אכיפה באולמות שמחה:

מבצע אכיפה בשילוב המשרד להגנת הסביבה נערך באוגוסט 2017 בשלושה אולמות באזור המפרץ, מטרת האכיפה לבדוק האם קיים במקום "התקן מד רעש" פעיל ותקין (הנדרש על פי תקנות) המגביל את הרעש באזורי הישיבה באולם (האזור בו הרעש כפוי על המבלים) למפלס מירבי של 85 דציבל, זהו הגבול ממנו רעש נחשב כמזיק לשמיעה. באולמות נערכה בדיקת פתע שכללה מדידת רעש וחיפוש של התקן מד רעש פועל ותקין. אולם אחד בנשר נבחר בשל תלונות תושבים חוזרות ונשנות על רעש בלתי סביר הנגרם בשכונה הסמוכה. אולם שני במפרץ נבחר בשל תלונות מבלים באולם שהעידו על כך שלא יכלו לשבת בארוע מפאת הרעש, אולם שלישי נבחר באקראיות.

בשלושת האולמות לא נמצא התקן מד רעש תקין ומחובר. בשלושת האולמות נמצאה חריגה ממפלס של 85 דציבל באזורי הישיבה. באחד האולמות אף נמדד מפלס של 110 דציבל באזור הישיבה, זוהי עוצמה גבוהה במיוחד העלולה לפגוע בשמיעה אפילו משהייה של ערב אחד באולם. התרעות נשלחו לשלושת האולמות ע"י המשטרה הירוקה והאכיפה נמשכת גם בשנת 2018 באולמות אלו ובאולמות נוספים.

מניעת רעש:

בקשת הרשויות/משטרה להתערבות בתכנון מניעת רעש מארועים גדולים. קבלת דוחות אקוסטיים והשתתפות פעילה בישיבות הכנה לארועים גדולים, הנחייה בכיול מערכות ההגברה לפני הארוע וביצוע מדידות בזמן הארועים. בשנת 2017 האיגוד היה מעורב בארועים "עיר הנוער", "עיר הבירה", "הופעות עירייה- ימי שלישי בשוק תלפיות", והארועים בטכניון: יום הסטודנט, ארוע פתיחת השנה וחגיגת הסילבסטר. בארועי "עיר הבירה" אף ירדה זו השנה השנייה הנחייה מיידית להורדת עוצמת המוסיקה שחרגה באופן לא סביר, הנחייה שבוצעה בעקבות מדידה מטעם האיגוד בזמן הארועים בשכונת כרמליה.

כל הארועים הנ"ל התקיימו בחיפה, ברירת המחדל של העיר חיפה לקיום ארועי קיץ בשנים האחרונות (מבחינה בטחונית, בטיחותית ומבחינת נוחות) הם מגרשי אתוס שבצמוד לספורטון. מבחינת רעש זהו אינו מקום אידיאלי מפאת קרבתו לשכונות כרמליה וכבביר ועקב הטופוגרפיה של שכונות אלו, השפעה קיימת גם על שכונת שמבור ועל רחובות הרופא, תל מאנה ולינקולן. הגישה הכללית של הגופים המעורבים בתכנון ארועים אלו היא שצריך איזון בין מספר הארועים ומשכם בכדי לאפשר חיים תקינים בעיר (מצד אחד לאפשר מספר ימי חגיגות קבועים ומהצד השני לאפשר חיים תקינים לתושבי השכונות החשופות), בשנה זו ארועי "עיר הנוער" ו- "עיר הבירה" התקיימו עד השעה 1:00 בלבד, גורם שהפחית משמעותית את כמות התלונות משנים קודמות.

רכבת ישראל:

המשרד להגנת הסביבה שינה את ההגדרות לדרך החישוב לרעש רכבות בדצמבר 2016 ממוצעי מפלס יום- לילה לממוצעי מפלס יום-ערב-לילה.

בשנה זו נערכו מדידות ב- 5 בתים בקרית מוצקין על פי תלונתם של תושבי העיר הגרים בבניינים סמוכים למסילת הרכבת. שניים מן התושבים טענו כי ביתם לא מוגן ע"י הרכבת כשבוצעה הכפלת המסילה, אך מאז גברה תנועת הרכבות. על פי המדידה שבוצעה בשתי הדירות, רמת הרעש בהן אינה עוברת את קריטריון המשרד להגנת הסביבה. בשלוש דירות אחרות התלוננו התושבים על רעש רכבת, במקרה זה בוצעו מדידות אך התברר כי הבניין נבנה לאחר הליך המיגון שבוצע על ידי הרכבת ולכן הרכבת אינה מחוייבת למיגונו.

שכונת אל עתיקה

בסוף שנה זו החל שלב תכנון המיגון הדירתי בשכונה. המיגון יתבצע בשלב ראשון בדירות זכאיות על פי מצב בו תעבורנה במקום 2 מסילות פרבריות, במידה ולבסוף תעבורנה במתווה 4 מסילות, יבוצע תכנון המשך לדירות נוספות על פי זכאיותן למיגון. האישור למיגון ניתן על ידי האיגוד באפריל 2018.

רחוב יוברט המפרי

למרות פניותינו, לא קיבלנו את תשובת הרכבת בנוגע לדירה בה בוצע מיגון בחדרי המגורים אך מפאת הקירבה היתרה למסילת הרכבת וחוסר היכולת לבנות קיר במקום, רמות הרעש עולות על קריטריון המשרד להגנ"ס. במקרה זה דרושה ראייה אחרת ופתרון שיכיל גם מיגון חלונות ודלתות שאינם בחדרי מגורים, זאת כדי שמפלס הרעש בחדרי המגורים יעמוד בקריטריון המשרד להגנ"ס.

רחוב אלכסנדר זייד בקרית חיים

הקיר האקוסטי בין המסילה לרחוב, מסתיים באמצע הרחוב, בשעתו כשנבנה, נעצרה הבנייה בגלל גשר חלוצי התעשייה שנבנה בקרבת מה, מאז הסתיימו העבודות והגשר נפתח אך החומה האקוסטית לא הושלמה. קיימת התחייבות של רכבת ישראל משנת 2005 להמשיך את מקטע הקיר עד מחלף שנקר.

כבישים:

בשנה זו חברת "שפיר" ביקשה מהמשרד להגני"ס ומאיתנו היתר לבטל תכנון חלק מקיר אקוסטי במקטע 3 ליד צומת סומך, הסיבה לטענתם היא בעייה הנדסית בבניית קיר זה. לאחר בדיקת חיזוי רעש עלה כי קיר זה ניתן לביטול, אך זאת עקב חוסר יעילותו ותכנון לא טוב מלכתחילא. חברת שפיר התבקשה למצוא פתרונות אחרים.